

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **T. Q. T.,** zast. advokátem JUDr. Karlem Rujbrem se sídlem nám.Svobody 2, Blansko, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 8. 2003, č. j. 28 Az 276/2003-25,

t a k t o:

I. Kasační stížnost se **z a m í t á.**

II. Žalovanému se **n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v § 12 § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. , o azylu a o změně zákona č.283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů a současně bylo rozhodnuto, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ust. § 91 téhož zákona.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 26. 2. 2003 žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 12. 8. 2003 č. j. 28 Az 276/2003-25 jako nedůvodnou zamítl. V rozsudku soud potvrdil postup správního orgánu, když uvádí, že nebyly shledány konkrétní důvody , které by bylo možno podřadit pod zákonem stanovené podmínky

pro udělení azylu podle § 12 zákona. Nad rámec své povinnosti se soud zabýval i námitkou v řízení před správním orgánem neuplatněnou, a to tvrzenými důvody pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona. Existenci skutečností zakládajících překážku vycestování soud rovněž neshledal.

V podané kasační stížnosti uplatnil stěžovatel důvody dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Tvrzenou nezákonnost rozhodnutí shledává v nesprávném právním posouzení věci. Nesouhlasí s tvrzením soudu o správnosti postupu správního orgánu I. a II. stupně v případě jeho správního uvážení. Dle názoru stěžovatele musí správní orgán posuzovat žádost o udělení azylu nejen z hlediska naplnění podmínek pro jeho udělení uvedených v § 12 zákona o azylu, ale i z toho hlediska, zda jeho žádost neodůvodňuje přiznání humanitárního azylu dle § 14 zákona. Pro vady řízení napadá stěžovatel rozsudek soudu zejména v části, v níž soud hodnotí jeho osobu a dospívá k závěru, že se do své nepříznivé situace dostal výlučně vlastním zaviněním, přičemž podotýká, že s ohledem na dostatečnou délku pobytu na území ČR se již dostatečně mohl orientovat v právních předpisech. Namítá, že se neměl možnost seznámit se zprávou MZ USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu, ačkoli tato byla součástí důkazních materiálů. V soudním řízení byla dle jeho názoru pouze převzata argumentace a skutková zjištění správních orgánů obou stupňů bez bližšího zdůvodnění a případného doplnění. I když své původní stanovisko, v němž souhlasil s projednáním věci bez nařízení jednání změnil a na jednání trval, bylo soudem rozhodnuto bez jednání. Stěžovatel navrhuje rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j 28 Az 276/2003-25 zrušit a vrátit věc k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané stížnosti, neboť je názoru, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitkám stěžovatele týkajících se posouzení důvodů pro přiznání humanitárního azylu uvádí, že se jimi zabýval, což je zřejmé z výroku i odůvodnění vydaného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. K námitce stěžovatele o nemožnosti nahlédnutí do zprávy o dodržování lidských práv uvádí s odkazem na spisový materiál, že stěžovatel tuto možnost měl, ale odmítl ji. Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a proto ji navrhuje zamítnout.

Stěžovatel s podanou kasační stížností současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel přicestoval do České republiky v roce 1995 na návštěvu ke svým známým a již zde zůstal. V protokolu během pohovoru uvedl, že si v roce 1996 vyřídil povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Po té, co byl v roce 2000 odsouzen za rvačku k pokutě 10 000 Kč mu nebylo již prodlouženo vízum k pobytu na území České republiky a naopak obdržel rozhodnutí o správním vyhoštění do roku 2006. Z průběhu správního řízení vyplynulo, že důvodem k podání návrhu o udělení azylu je snaha o legalizaci pobytu na území České republiky.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst.1 písm. a) a b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z výše citovaných ustanovení zákona lze dovodit, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá rozhodnutí dle ustanovení § 12 s dalšími akcesorickými výroky. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. má správná orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi.

Dle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgány obou stupňů v řízení rovněž zkoumaly, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěly k závěru, že tomu tak není. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Samotná skutečnost, že stěžovatel žije v ČR ve společné domácnosti se svojí snoubenkou a pečuje o dceru ani skutečnost, že požádal o sňatek není skutečností zakládající důvod pro udělení humanitárního azylu. Žádné jiné

důvody stěžovatel neuvedl ani je nebylo možno v průběhu správního řízení z žádných jiných skutečností dovodit.

Z údajů uváděných stěžovatelem v návaznosti na zprávu o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu nevyplynuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatel byl nucen vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Z rozsudku krajského soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že se soud zabýval námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Nejvyšší správní soud tak neshledal námitky stěžovatele spočívající v nezákonnosti a nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení za důvodné.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Stěžovatel napadá rozhodnutí soudu prvního stupně z důvodu,že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a že byl porušen zákon, když skutkový stav věci byl podle názoru stěžovatele nedostatečně zjištěný, nesprávně a neobjektivně vyhodnocený, přičemž z námitky stěžovatele nevyplývá, v čem konkrétně vytýkaná vada řízení spočívala.

Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Takové vady řízení však nebyly shledány. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků správní orgány I. a II. stupně při svém rozhodování vycházely. Důkazní prostředky byly správními orgány řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a odst.2 a § 14 vycházel. Ze spisového materiálu bylo

rovněž zjištěno, že stěžovatel nebyl nikterak krácen na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění..V rámci protokolu ze dne 17. 4. 2001, v němž mu byla poskytnuta mimo jiné i Zpráva MZV USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu za roky 1999 a 2000 vyjádření k těmto informacím odmítl.

Namítanou vadu řízení před soudem spočívající v tom, že věc byla projednána bez nařízení jednání, když takový požadavek, byť dodatečně stěžovatel uplatnil, neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Vzhledem k tomu, že stěžovatel ve svém původním vyjádření vyslovil souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání, postupoval soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. a dne 12. 8. 2003 vydal ve věci rozsudek. Oznámení, v němž je požadováno ústní jednání bylo podáno soudu až 15. 8. 2003, tedy až. po vydání rozsudku a nebylo již možno k němu přihlížet.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 56 odst. 2 za použití ustanovení § 120 s. ř. s. rozhodl o kasační stížnosti přednostně, nerozhodoval již o podaném návrhu stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. 1. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu